

J. K.

**"Tiermodinamika i istorija jejo
razwitija", A. S. Jastrzemsbkij,
Moskwa-Leningrad 1966 : [recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/3, 631

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

biografii wielką pomoc, bo znajdzie w niej tłumaczenia czy opracowania traktujące o tych gałęziach wiedzy w Indiach także w językach europejskich. Nieindianista może się podjąć takiej pracy, byleby uprzednio skontrolował przy pomocy indianisty nazwiska i terminy indyjskie. Może on cierpliwie zaczekać na dwie zaplanowane części *Bibliografii*, a może też na razie korzystać z bibliografii dzieł dotyczących astronomii i astrologii indyjskiej w językach europejskich, podanej w tomie 3 *Geschichte der indischen Litteratur* Winternitza i w katalogu Harra-sowitza.

Głównym autorem omawianej *Bibliografii* jest S. N. Sen, z wykształcenia fizyk, mający za sobą również studia nad historią nauki w Cambridge. S. N. Sen nie tylko poświęca się pracy wykładowcy i innym zajęciom, ale także jest autorem wielu książek. Jedną z nich, *Historia nauki* (dwa tomy w języku bengalskim), przyniosła mu dwie nagrody w Indii.

Franciszek Tokarz

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

A. S. Jastrzębskij, *Tiermodinamika i istorija jejo razwitija*. Izdatiel'stvo „Energija”, Moskwa—Leningrad 1966, ss. 668.

Obszerna monografia historyczna o termodynamice, napisana przez zasłużonego radzieckiego pedagoga, doktora nauk technicznych prof. Andrieja Stanisławowicza Jastrzębskiego, zawiera historyczne, metodyczne i inne wiadomości z termodynamiki, odnoszące się w szczególności do rozwoju tej dziedziny nauki w Rosji i Związku Radzieckim na tle światowego postępu tej dyscypliny wiedzy od drugiej połowy XVIII w. do lat trzydziestych XX w. Książka podzielona jest na 3 części, w których omówiono: stan i rozwój historyczny termodynamiki oraz ważniejsze podręczniki a także badania i doświadczenia z termodynamiki teoretycznej i doświadczalnej; metodyczne i historyczne prace z zakresu teoretycznych podstaw techniki cieplnej; dane biograficzne (z fotografiami) niektórych zasłużonych uczonych na polu termodynamiki. Wśród 42 sylwetek znajdujemy Polaków: Zygmunta Wróblewskiego (1845—1888), szkoda, że bez fotografii; Mariana Smoluchowskiego (1872—1917); a także uczonego pochodzenia polskiego: Anatola Fiedorowicza Kapustinskiego (1906—1960), członka honorowego Polskiego Towarzystwa Chemicznego¹. W książce zamieszczono wykaz 195 głównych publikacji z dziedziny termodynamiki, wydanych w Rosji i Związku Radzieckim w latach 1868—1963.

J. K.

Hellmut Lehmann-Haupt, *Gutenberg and the Master of the Playing Cards*. Yale University Press, New Haven, Connecticut 1966, ss. 98, ilustr.

Gutenberg, wynalazca druku za pomocą ruchomych czcionek metalowych, miał, być może, większe ambicje niż te, które udało mu się zrealizować. Autor książki, współpracownik Zakładu Historii Książki na Uniwersytecie Yale, przedstawia fra-

¹ Por. wzmiankę o pozytywnym stosunku tego uczonego do faktu odkrycia vestium przez Jędrzeja Śniadeckiego w artykule I. Znaczko-Jaworskiego, *Jędrzej Śniadecki a Petersburska Akademia Nauk*, „Kwartalnik”, nr 1/1967, s. 56.